

Til Utdanningsetaten

Innspill fra Oslo kommunale foreldreutvalg som del av kvalitetsutvikling i skolen

Oslo Kommunale Foreldreutvalg (KFU) takker for muligheten til å gi innspill til kvalitetsutviklingsarbeidet i skolen. Vi representerer foresatte i Osloskolen og har et særlig ansvar for å synliggjøre foresattes erfaringer, vurderinger og kunnskap som del av skolens systematiske kvalitetsarbeid. Våre innspill tar utgangspunkt i hovedfunnene i Rambølls evaluering av kvalitetsutviklingssystemet i Osloskolen (2025), og særlig på rapportens tydelige påpeking av behovet for bedre og mer systematisk innhenting av foresattes perspektiver.

Rapporten viser at skoleledere og skoleeiere i stor grad er fornøyde med dagens system for kvalitetsutvikling, mens lærernes vurderinger er mer delte og i mange tilfeller kritiske. Et sentralt funn er at kvaliteten på selve prosessene, hvordan kvalitetsarbeidet organiseres, forankres og følges opp, har stor betydning for opplevd nytte. Skoleeier benytter i hovedsak formelle og kvantitative datakilder som GSI, karakterdata og tilsynsrapporter. Skoleledere og lærere legger derimot størst vekt på kvalitative og uformelle kilder, særlig observasjoner av elever, dialog med elever og samtaler med foresatte. Samtidig peker rapporten på at det mangler strukturerte og systematiske mekanismer for å samle inn foresattes erfaringer, for eksempel gjennom regelmessige foreldreundersøkelser.

Uformelle informasjonskilder vurderes som mest nyttige på alle nivåer i systemet. Flere opplever formelle undersøkelser som lite handlingsrettede. Rapporten avdekker også et tydelig informasjonsbehov knyttet til:

- elevenes egne opplevelser
- foresattes erfaringer
- enkeltelevers situasjon og behov
- overganger mellom skoleslag

Hvorfor foresattes perspektiv må inngå i kvalitetsutviklingen

Oslo KFU deler rapportens vurdering av at foresattes perspektiv i dag er svakt representert i kvalitetsarbeidet, til tross for at både skoleledelse, lærere og skoleeiere etterspør denne type kunnskap. Uten et systematisk foresattperspektiv risikerer kvalitetsarbeidet å bli ufullstendig samt at viktige sammenhenger kan gå tapt. Foresatte har unik innsikt i:

- barnets helhetlige hverdag og utvikling
- hvordan skolens praksis faktisk virker over tid
- overganger mellom barnehage, barneskole, ungdomsskole og videregående opplæring

Områder der foresattes innspill er særlig viktige

For å sikre sammenlignbarhet på tvers av skoler, samtidig som det er rom for lokale tilpasninger, foreslår Oslo KFU at foresattes innspill organiseres innenfor tydelige og gjenkjennelige hovedtemaer:

- A. Trivsel og skolemiljø
- B. Læringsmiljø, undervisning og læringsutbytte
- C. Vurderingspraksis og tilbakemeldinger
- D. Informasjon og samarbeid mellom skole og hjem
- E. Tilrettelegging og oppfølging av enkeltelever
- F. Overganger mellom skole og trinn
- G. Åpne spørsmål

Forankring og gjennomføring av foresattes innspill

Når Oslo KFU anbefaler at foresatte inngår som en varig del av kvalitetsutviklingen, tenker vi at foresattes erfaringer og vurderinger systematisk og forutsigbart inngår i skolens ordinære kvalitetsarbeid gjennom hele skoleåret. Det handler om å gå fra enkeltstående, sporadiske samtaler til en fast struktur der foresatte bidrar med relevant kunnskap på definerte temaer, i tråd med skolens utviklingsmål og årshjul.

Det bør også være med definerte spørreundersøkelser for de ulike temaene slik at det sikres at samme spørsmål går ut til alle foresatte, uansett om barnet bor i ett eller flere hjem. Tidspunktene for slike foreldreundersøkelser bør legges inn i årshjulet slik at gjennomføringen gjøres likt og at prosessen for å bearbeide innspillene gjøres i samme periode for alle.

Det er viktig å sikre at foresattes innspill ikke bare samles inn, men at de brukes aktivt som grunnlag for refleksjon, prioriteringer og tiltak på skolenivå. En forutsetning for dette er tydelig tilbakekobling, der foresatte får innsikt i hvordan deres innspill er vurdert, hva som følges opp videre, og hvordan dette bidrar til forbedring av skolens praksis. Dette bidrar både til bedre kvalitet i utviklingsarbeidet og til økt tillit i samarbeidet mellom skole og hjem.

For å tydeliggjøre hvordan foresatte kan inngå i utviklingsarbeidet i praksis, viser vi til noen eksempler på strukturert dialog- og samarbeidsformer på ulike nivåer i systemet:

FAU og skoleledelse

- Faste dialogmøter med utgangspunkt i foreldreundersøkelser
- Tematiske drøftinger av prioriterte kvalitetsområder
- Korte oppfølgingsnotater i etterkant av dialoger, med tydeliggjøring av: «Dette har foresatte meldt – dette følges opp videre»

Oslo KFU og FAU

- Årlig strukturert innspillsrunde fra FAU
- Erfaringssamlinger og deling av erfaringer på tvers av skoler
- Midlertidige arbeidsgrupper ved behov eller ved særskilte tema

Oslo KFU og Utdanningsetaten

- Årlig samlet foresattinnspill på kommunenivå
- Dialogmøter om prioriterte temaer for kvalitetsutvikling
- Skriftlige anbefalinger basert på foresattes erfaringer og vurderinger

Oslo KFU foreslår at det gjøres tydelig rolle- og ansvarsfordeling hvor UDE har hovedansvaret for å hele prosessen.

Overordnet kan Oslo KFU:

- Bidra med å utarbeide felles rammer, struktur og verktøy
- Samarbeide med UDE om årlige hovedtema for kvalitetsarbeidet
- Vedlikeholde felles spørsmålsbank og maler for FAUene
- Sammenstille erfaringer på tvers av skoler og gi tilbakemelding på disse til UDE, FAU mv.

Lokal gjennomføring via FAU:

- Gjennomføre prosessen lokalt innenfor felles rammer
- Engasjere foresatte gjennom spørreundersøkelser og dialog
- Systematisere foresattes innspill
- Formidle vurderinger til skoleledelsen og samarbeidsutvalg (SU)
- Gi tilbakemelding til Oslo KFU

Oslo KFU anbefaler et felles årshjul utviklet i samarbeid med UDE, slik at foresatteprosessen inngår naturlig i skolens øvrige kvalitetsarbeid. Et mulig årshjul kan være:

- *August–september*: Forberedelse og forankring
- *Oktober–november*: Første temperaturmåling
- *Desember–januar*: Lokal dialog og justering
- *Februar–mars*: Fordypning i prioriterte tema
- *April–mai*: Helhetlig evaluering fra foresattes perspektiv
- *Juni*: Samlet læring og tilbakekobling på tvers av skoler

Det vil være noen forutsetninger for varig praksis, slik at foresattes involvering blir reell og bærekraftig over tid. Oslo KFU mener at følgende punkter må være på plass:

Strukturelt	Relasjonelt	Kulturelt
Fast tidspunkt i skolens årshjul	Tydelig støtte fra Oslo KFU	Foresatte forstås som samarbeidspartnere
Felles verktøy og rapporteringsmaler	Forankring hos skoleledelsen	Fokus på læring, forbedring og dialog (ikke kontroll)
Klare forventninger til FAUenes rolle	Synliggjøring av hvordan foresattes innspill brukes	

Systematisk kvalitetsutviklingsarbeid etter lyspæremodellen

Oslo KFU mener et systematisk kvalitetsutviklingsarbeid også bør være strukturert og enhetlig ved varsling eller avvik som oppdages utenfor det systematiske arbeidet som er foreslått i årshjulet. Dersom skolen selv oppdager eller blir varslet av foreldre eller andre om kvalitetsavvik bør det være en enhetlig og strukturert arbeidsprosess som skal gjede hele Osloskolen. Dersom man for eksempel oppdager stor kompetanseforskjell på et klassetrinn bør lyspæren igangsette fast rutine for hvilket arbeid som skal starte. Dette kan inkludere:

- Kvalitativ undersøkelse gjennom strukturerte samtaler med foresatte og/eller elever
- Kvantitativ undersøkelse
- Analyse og anbefalt oppfølging av tiltak som kommuniseres til skoleledelse og foresatte

Vi ser frem til videre dialog med UDE om hvordan en systematisk og strukturert involvering av foresatte vil styrke kvaliteten i Osloskolen og gi et bedre kunnskapsgrunnlag for utviklingsarbeid på alle nivåer.

Med vennlig hilsen

Oslo kommunale foreldreutvalg (Oslo KFU)